

NAGY JELENTŐSÉGŰ ÚJÍTÁS A TISZTÍTÁSOK GÉPESÍTÉSÉRE

Kurdi
István

Tokodi Mihály, a Nagykunsági EFAG Budapesti Gépműhelyének vezetője nagyjelentőségű újítást szerkesztett a tisztítások gépesítésére.

A Contra Stihl motorfűrész minden változtatás nélkül egy gumikerékkel ellátott kocsiszerkezetre szerelte, amellyel megerőltetés nélkül gyorsan és szak-szerűen végezhető a tisztítás. 1 ha tisztításhoz így csak 2 fő szükséges 10 óra alatt. Egyik munkás végzi a döntést, a másik pedig lefekteti a kivágott fa-egyedeket.

A munkát a szántáshoz hasonlóan körbejárva a sorokon célszerű végezni mindig egyirányban haladva és a kivágott fákat mint „rendet” egyirányban lefektetve.

A könnyen mozgó szerkezettel egyes fákat is ki lehet vágni, de egész sorok megbontására is kiválóan alkalmas. Előnyei igen jelentősek:

1. Az emberre nézve, aki a munkát végzi rendkívüli könnyebbséget jelent, hogy nem kell egész nap meggörnyedve dolgozni és az üzemanyaggal töltött 13–14 kg súlyú Stihl fűrész emelgetni. A fűrész teljes súlyát átveszi a gumi-kerék, a munkás csak néhány kg-nyi súlyt emel egész nap egyenes derékkal szinte kényelmesen járva az erdőt.

A Stihl fűrészek veszedelme, a „vibrációs betegség” lehetősége, a rezgés ártalom, úgyszólván nullára csökken; miután a munkás közvetlenül nem érintkezik a rezgő motorral.

2. Szakmailag is előnyös a munka kivitelezése, mert a kocsiszerkezet úgy van megoldva, hogy vele pár cm-rel a föld felszín felett merőleges helyzetben vág és alig hagy tuskót a motorfűrész. Az egész szerkezet 105 cm széles, a legkeskenyebb, 120 cm-es sorközökben is el lehet vele boldogulni. A vezetőlemez kb. $\frac{1}{2}$ m-re oldalt áll ki a kocsitól, ami azt jelenti, hogy elvágható a törzse azoknak a bozótos, nyezetlen fáknak is, melyek megközelítése előzetes legallyazás nélkül a kézben tartott fűrészszel balesetveszélyes lenne.

3. Gazdaságos; miután 1 ha töről való elválasztás átlag 10 óra gépi munkába kerül 2 fő részvételével. A Nagykunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság az elmúlt évben 175,95 ha elvégzett tisztításnál 43 994 Ft tényleges megtakarítás után fizetett ki újítási díjat az újítónak, miután a Kunszentmártoni Erdészetről 231 Ft-ba, a Ceglédi Erdészetről 211,40 Ft-ba került a géppel 1 ha tisztítás elvégzése.

A nevelővágások területén a súlypont egyre inkább a tisztítások felé tolódik el. A 32/1970. sz. MÉM számú utasítás felemelte a tisztítási korhatárokat, gazdaságossá tette az új egységáron a tisztítás elvégzését; a töről való elválasztás költségét erdőfenntartási alapból fizeti. A közgazdasági kedvezmény a munka elvégzésének fontosságát húzza alá. Megerősíti ezt a Legfelső Bíróság büntető és katonai kollégiumának 1/1971. évi állásfoglalása. (Megjelent a MÉM Ért. XII. évf. 32. számában), mely szerint 4 ha tisztítás elhagyása büntettnek nyilvánul.

A tisztítások viszont nagyon munkaigényesek, elvégzésük mind nagyobb problémába ütközik.

Kunszentmártoni Erdészetünk a múlt év szeptember 30-án még csak 27⁰/₀-ra állt 264 ha-os éves tisztítási tervfeladata teljesítésével. Negyedév alatt viszont fenti újtásból 2 db alkalmazásával idejében sikerült elvégeznie az éves tisztítási tervfeladatát, melyből végül is 47⁰/₀ I. osztályú minősítést kapott a tervezett 50⁰/₀-kal szemben.

Az idén már megfordult a kocka. 1972. évi tervfeladatának (227 ha) 51⁰/₀-át már az első negyedévben elvégezte az Erdészet. Nem is válnának meg többé a motorfűrészkes dolgozók Kunszentmártonban a kényelmes tisztítási „kocsijuktól”.

Minősített erdészeti növényfajták

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium Országos Mezőgazdasági Fajta-minősítő Tanácsa 1972. június 9-i ülésén dr. Gergely István miniszter-helyettes vezetésével első ízben foglalkozott erdei fafajok minősítésével. Az esemény jelentőségét Dessewffy Imre, a Tanács Erdészeti Szakbizottsága elnöke méltatta. Rámutatott, hogy több mint 25 éve csendben folyik az erdészeti növényfajták nemesítése. A MÉM 1969-ben rendeletileg szabályozta, kötelezően előírta a nyárok és fűzek tekintetében az állam által finanszírozott erdősí-tésekben a minőségi szaporítóanyag használatát. Hiányzott azonban akkor még a fajtaszortiment rendezése, általában a fajta-elismerés állami szabályozása. Az erdészeti növényfajták elismerésére vonatkozó elvi szabályozás után 1970 végén kidolgozták a fajtaminősítő szabályzat erdei fafajok bejelentésére vonatkozó részét s ennek nyomán a múlt évben mintegy 80 bejelentés érkezett az Országos Mezőgazdasági Fajtakísérleti Intézethez (OMFI). Az Erdészeti Szakbi-zottság felhasználva az OMFI-nek a gyümölcsfajták értékelésével kapcsolatos tapasztalatait, az intézet illetékes munkatársaival együttműködve kialakította a fajtaértékelés rendszerét, s a népgazdasági érdek szem előtt tartásával fon-tossági sorrendet állapított meg az értékelésre bejelentett fajták között. Ezután egyetértésben az OMFI-vel, két új nyárfajtát terjesztett a Tanács elé forga-lomba való hozatal engedélyezése céljából, s egyben kérte az alapszortiment ki-alakításához két klasszikus nyárfajta forgalomba hozatalának engedélyezését. Majd köszönetét fejezte ki az OMFI vezetőjének s az erdészettel foglalkozó dolgozóinak a messzemenő támogatásért, amit az erdészeti fajtaminősítés meg-indításához nyújtottak.

Az előterjesztés alapján az Országos Mezőgazdasági Fajtaminősítő Tanács egyhangú határozattal a következő nyárfajták forgalomba hozatalát engedé-lyezte:

1. A fajta neve: *Populus x euramericana* cv. 'I. 214' (olasznyár). A bejelentő intézmény: Erdészeti Tudományos Intézet, Budapest, a bejelentés éve: 1971. A honosításban részt vett: dr. Kopecky Ferenc, dr. Keresztesi Béla, dr. Járó Zoltán és társai, valamint Horváth László (Győr).

Indoklás: Mintegy 60⁰/₀-kal nagyobb fatömeget terem a standard-fajtánál. (*Populus x euramericana* cv. 'robusta' (óriásnyár). A helyszíni bírálathoz a szakbírálók (9 fő) egyhangúlag javasolták önálló fajtaként való elismerését, igazolták újdonságát, szükségességét. Egyhangúlag elfogadhatónak tartották állandósultságát, homogenitását, megkülönböztethetőségét.

2. *A fajta neve: Populus x euramericana* cv. 'OP—229' (OP—229 nyár). *A bejelentő intézmény:* Erdészeti Tudományos Intézet, Budapest, a bejelentés éve: 1971.

A honosításban részt vett: dr. Kopecky Ferenc, dr. Keresztesi Béla, dr. Halupa Lajos és Gergác József.

Indoklás: Lápos réti talajon, csernozjom jellegű homoktalajon, csernozjom talajon mintegy 40⁰/₀-kal nagyobb fatömeget terem a standard óriásnyárnál. Ezek a talajokon esetenként az olasznyárat is felülmúlja. A helyszíni bírálat során a szakbírálók (9 fő) egyhangúlag javasolták önálló fajtaként való elismerését, igazolták állandósultságát, homogenitását, megkülönböztethetőségét.

3. *A fajta neve: Populus x euramericana* cv. 'robusta' (óriásnyár).

Indoklás: Az újonnan nemesített nyárfajták nagyobbarányú elszaporításig a szortimentben nélkülözhetetlen.

4. *A fajta neve: Populus x euramericana* cv. 'marilandica' (korainyár).

Indoklás: Az új nemesített nyárfajták nagyobbarányú elszaporításig a szortimentben nélkülözhetetlen.

A Magyar—Csehszlovák Erdőgazdasági Állandó Munkabizottság

áprilisban Budapesten tartotta második ülését. Ezen a felek kölcsönösen tájékoztatták egymást erdőgazdaságaik helyzetéről és megállapították, hogy fejlesztési céljaik mind a műszaki fejlesztés, mind a kutatási feladatok vonatkozásában közel azonosak.

Az erdőgazdaság gépesítése, valamint az erdészeti tudományos együttműködés területén előkészített lehetőségekkel kapcsolatos feladatok realizálására a következő intézkedések történtek:

1 A felek egyetértettek az érdekelt vállalatok anyagi érdekeltségén alapuló gyártásszakosítási és kooperációs együttműködési megállapodás 1972. június 30-ig történő megkötésében, melynek keretében meghatározott géptípusokból mindkét fél szükségletei úgy elégítendőek ki, hogy:

- a magyar fél eddigi gyártási tapasztalatai alapján vállalja a csemetermelés, erdősítés munkagépeinek, valamint a kérgezőgépeknek a gyártását;
- csehszlovák dokumentáció alapján termelési programjába iktatja a traktoros és motoros gödörfúró berendezések, valamint hosszúfás utánfutók, csörlők és forgószámolyok gyártását;
- a csehszlovák fél saját dokumentációi és gyártási tapasztalatai alapján manipulációs gépsorok és hosszúfás gépkocsi-szerelvények gyártását vállalja, továbbá;
- a csehszlovák fél a magyar féltől

rönkvágó szalagfűrész és forgógyűrűs kérgezőgépet,

- a magyar fél pedig gödörfúrót vesz át minősítésre a csehszlovák féltől.

A gazdasági együttműködéshez tartozik a munkabizottság mindkét tagozatának az a kötelezettségvállalása, hogy operatíván intézkedik a másik félnek erdőgazdasági gépekre vonatkozó kereskedelmi megrendeléseit kielégítése iránt.

2 A műszaki tudományos együttműködés munkatervének leglényegesebb pontja az 1972—75. időszakra vonatkozó együttműködési keretmegállapodás megkötésének aláírása a két ország erdőgazdasági kutatóintézetei részére a következő témákra:

- fahasználati munkák komplex fejlesztése,
- a nyárák és egyéb gyorsan növekvő fafajok nevelésének, nemesítésének és felhasználásának tanulmányozása,
- a vadgazdálkodás fejlesztése, a vadökológiája és védelme, valamint
- az erdő- és vadgazdálkodás kutatásával foglalkozó intézetek 12 fontosabb kutatási témát felölelő tudományos és egyéb szakirodalom díjmentes cseréire vonatkozó megállapodás.

A csehszlovák delegáció meglátogatta a Pilisi Park Erdőgazdaságot, az ERDÉRT tuzséri gépesített faátrakó és fafeldolgozó telepét, valamint a Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság különböző üzemait.

(A MÉM Nemzetközi Híradójából)